

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/152/2003

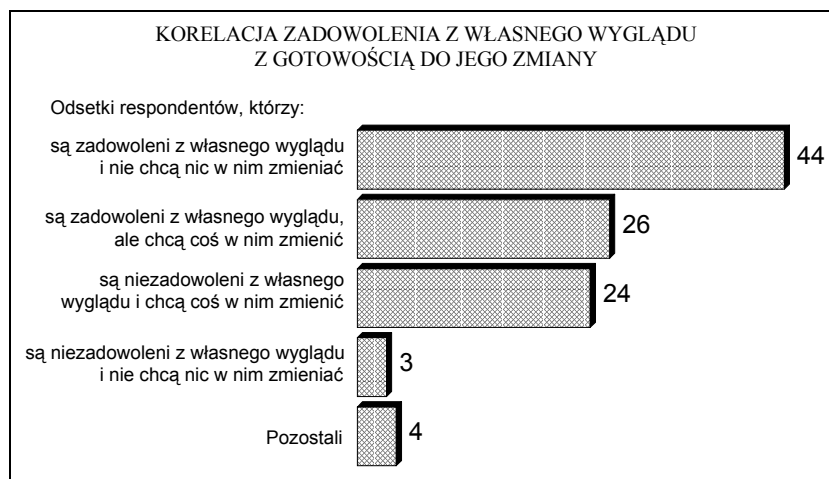
STOSUNEK DO WŁASNEGO CIAŁA - IDEAŁ PIĘKNEJ KOBIETY I PRZYSTOJNEGO MĘŻCZYZNY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Prawie każdy dorosły Polak (90%) podkreśla niebagatelne - w swoim mniemaniu - znaczenie w życiu wyglądu zewnętrznego. W społeczeństwie powszechne jest przekonanie, że atrakcyjny wizerunek przesądza o sukcesie w życiu osobistym (90%) i zawodowym (92%).
- Przystojny mężczyzna powinien być, zdaniem ankietowanych, wysoki (76%) i muskularny (37%), a piękna kobieta - zgrabna (63%) i szczupła (53%).
- Kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni wyrażają się krytycznie o swoim wyglądzie (34% wobec 18%).
- Zdecydowanej większości Polaków (75%) zależy na korekcie swojej sylwetki: kobiety chcą być szczuplejsze (63%), a mężczyźni - lepiej zbudowani, bardziej muskularni (13%).

- Polacy dbają o wygląd zewnętrzny przede wszystkim dlatego, że chcą mieć lepsze samopoczucie (73%) i podobać się innym (54%).

Nie jest dla nikogo tajemnicą, iż ludzie są oceniani i oceniają innych na podstawie wyglądu. Gorzej, że coraz częściej odnosi się wrażenie, iż obecnie wszyscy żyją „na pokaz”. Takie przekonania i praktyki zaczynają powoli wypełniać codzienność, a nawet stawać się nią, zwłaszcza że przeciętny człowiek jest nieustannie bombardowany radami i wskazówkami, jak z powodzeniem się prezentować, jak dzięki podkreśleniu walorów swojej powierzchowności zapewnić sobie błyskawiczną karierę, sympatię rówieśników czy akceptację szefa. Konsekwentnie każdy staje się adresatem, jeśli nie ofiarą przekazów przesyconych cielesnością: ileż to razy byliśmy niezadowoleni z własnego wyglądu, wymiarów ciała, doszukując się wad i niedociągnięć, które można byłoby usunąć, dążąc do osiągnięcia nierzeczywistego ideału itp.

Zwracając się do respondentów¹ w tej sprawie chcieliśmy się przekonać, czy rzeczywiście wygląd zewnętrzny ma dla Polaków tak istotne znaczenie i jak oceniają oni skuteczność dobrej prezentacji siebie w osiągnięciu sukcesu w życiu osobistym i zawodowym. Spytaliśmy też, czy respondenci są zadowoleni z własnego wizerunku oraz czy chcieliby w nim coś zmienić.

Po zapoznaniu się w dalszej kolejności z najważniejszymi, zdaniem ankietowanych, atutami przystojnego mężczyzny i pięknej kobiety, postaramy się odpowiedzieć na pytanie, czy w społeczeństwie istnieje jedna recepta na piękno i jak definiuje się je współcześnie.

Analiza poziomu czytelnictwa i oglądalności programów traktujących o modzie pozwoli w pewnym stopniu zrozumieć, jak silny jest wpływ mediów na funkcjonujące w społecznej świadomości wzory prezentowania siebie, podkreślania swoich zewnętrznych walorów, definiowania atrakcyjności fizycznej itp.

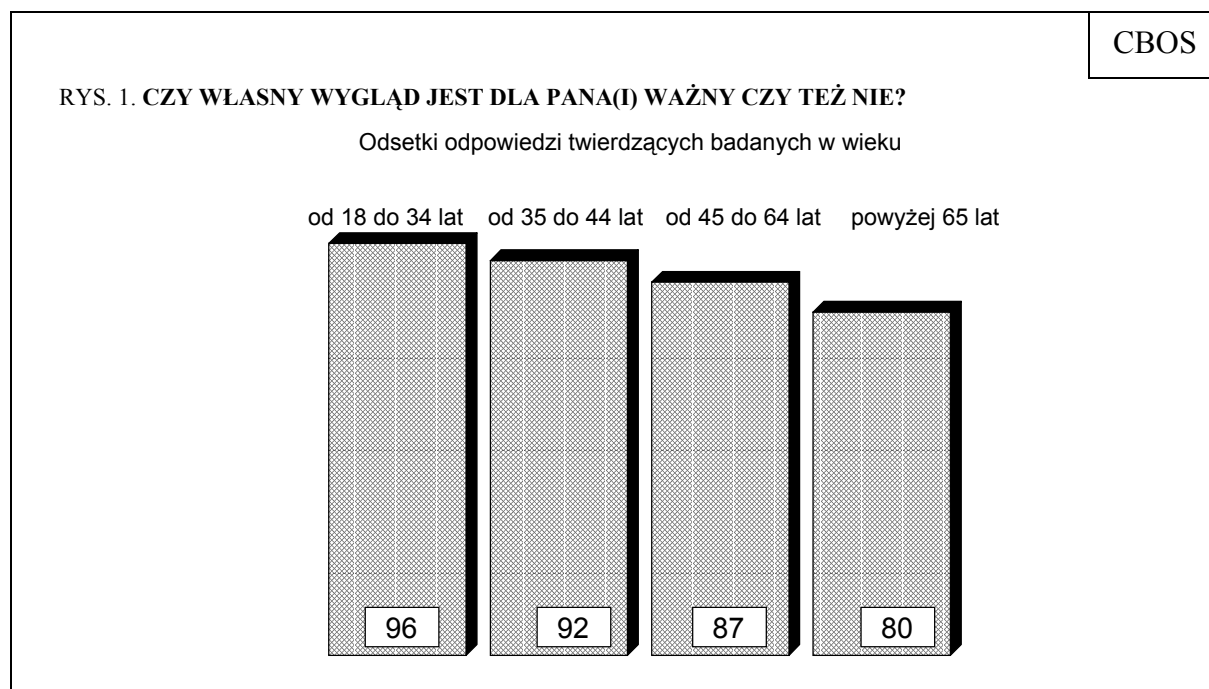
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (159) zrealizowano w dniach od 1 do 4 sierpnia 2003 roku na liczącej 880 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Aby uzyskać pełny obraz zachodzących w polskim społeczeństwie procesów związanych ze wzrastającym znaczeniem wyglądu zewnętrznego, atrakcyjnej sylwetki, zanalizujemy opinie ankietowanych o motywach kierujących ludźmi, którzy koncentrują się na swoim wizerunku; czy częściej robią to dla siebie czy dla innych, a może po prostu kierują się obowiązującą modą.

WYGLĄD ZEWNĘTRZNY - JEGO ZNACZENIE W ŻYCIU I W PRACY

Znakomita większość społeczeństwa (90%) przywiązuje bardzo dużą lub dużą wagę do własnego wyglądu. Podobnie sprawą bardzo istotną dla Polaków jest wygląd zewnętrzny innych ludzi (82% wskazań).

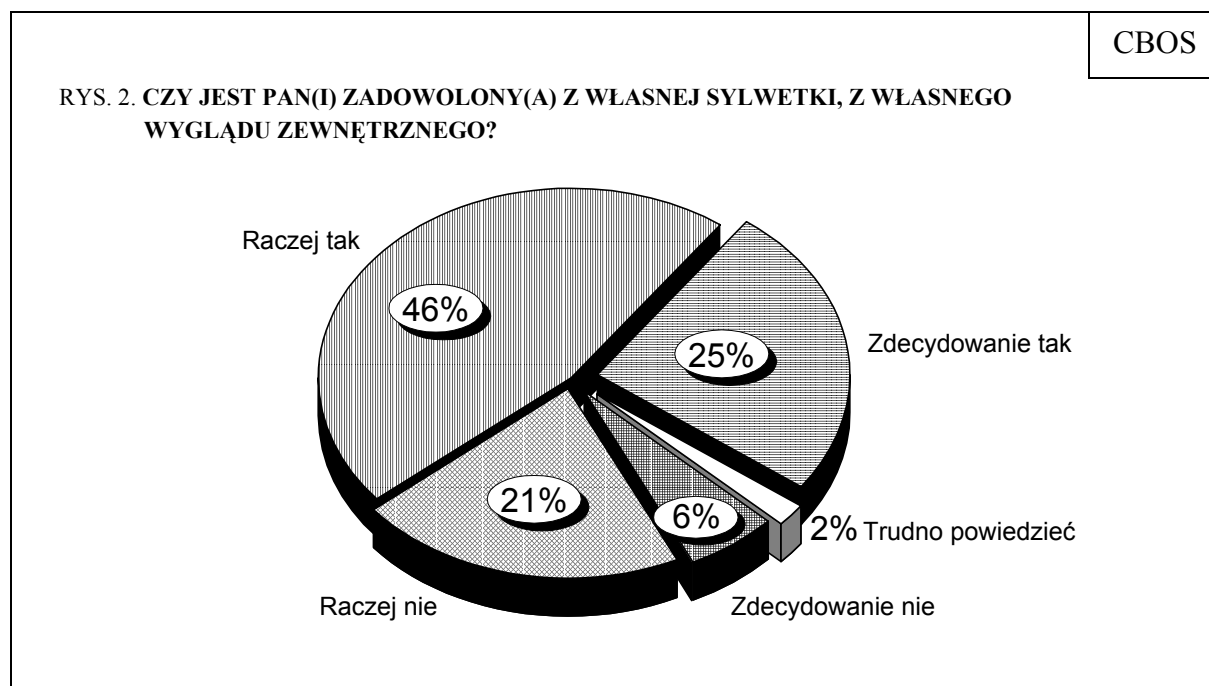
Im respondenci są starsi, tym rzadziej skłonni są przypisywać duże znaczenie własnemu wyglądowi, choć nawet dla nich jest on nadal ważny.

Prawie wszyscy Polacy są przekonani, że dbałość o wygląd zewnętrzny (np. o włosy, odpowiedni makijaż) decyduje w bardzo dużym lub dużym stopniu o powodzeniu w życiu osobistym (90%) i zawodowym (92%). Ludzie najstarsi, dla których wygląd zewnętrzny ma mniejsze znaczenie niż dla innych kategorii wieku, stosunkowo najrzadziej wyrażają przekonanie o jednoznacznym wpływie wizerunku na sukces w tych dwu sferach (80% wobec 95% w przypadku najmłodszych badanych).

POZIOM ZADOWOLENIA Z WŁASNEGO WIZERUNKU I GOTOWOŚĆ DO JEGO ZMIANY

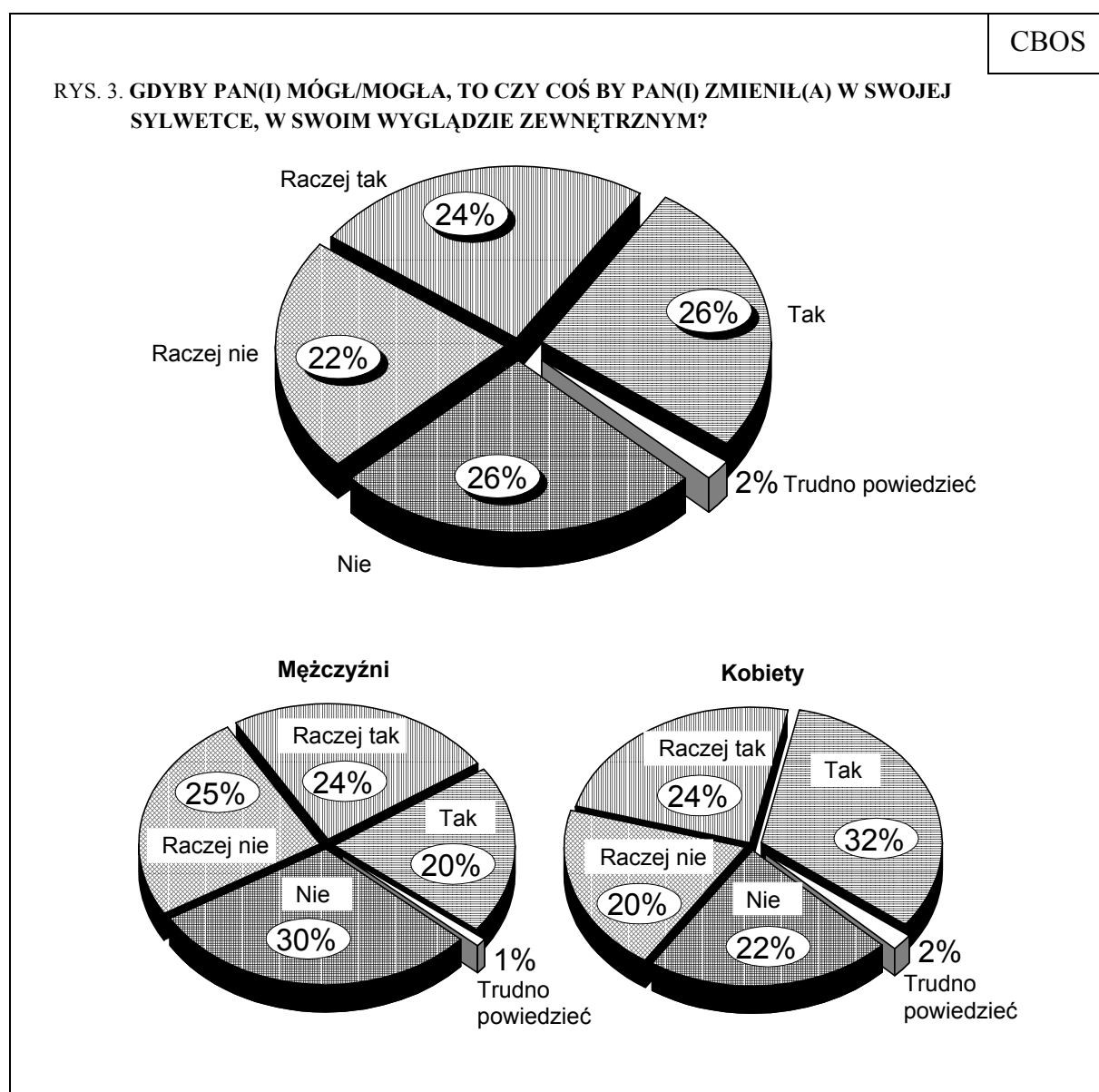
Polacy nie tylko przywiązują dużą wagę do własnej powierzchowności, ale w zdecydowanej większości (71%) są z niej zadowoleni. Co czwarty respondent nie ma swojemu wyglądowi nic do zarzucenia.

Istnieje jednak znaczna grupa badanych (27%) niezadowolonych ze swego wyglądu. Kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni są w tym względzie krytyczne wobec siebie (odpowiednio 34% i 18%). Także i w tej kwestii można zauważyć prawidłowość związaną

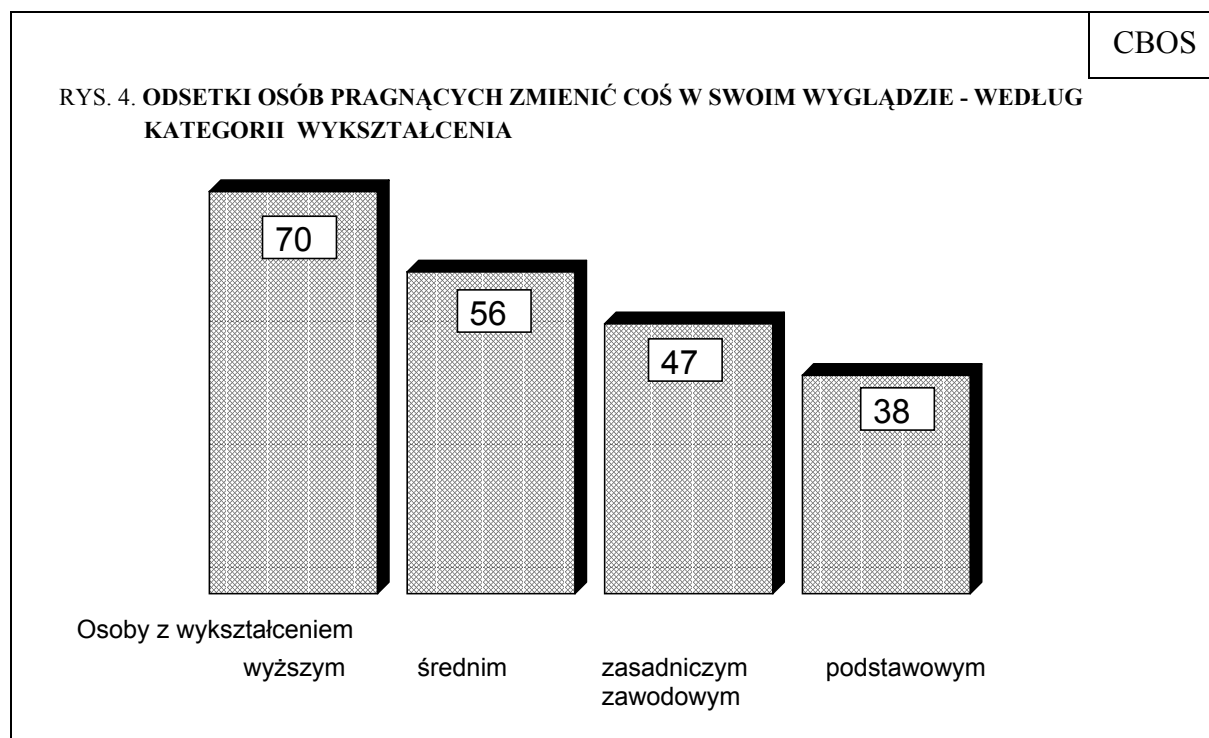
z wiekiem ankietowanych: im są młodszy, tym częściej deklarują zadowolenie z własnego wizerunku (79% wobec 68% w przypadku osób najstarszych). Bardziej surowi od innych w osądzie swojego wyglądu zewnętrznego są badani z wyższym wykształceniem. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że są to osoby stawiające własnemu wyglądowi wyższe wymagania i spotykające się na co dzień z takimi wymaganiami kierowanymi pod swoim adresem.

Mimo że większość ankietowanych utrzymuje, że nie ma nic (lub prawie nic) do zarzucenia swojemu wyglądowi, swojej sylwetce, co drugi przyznaje, że coś by w nim zmienił, w tym co czwarty wyraża tę opinię w sposób zdecydowany.

Potrzebę taką częściej odczuwają kobiety (56%) niż mężczyźni (44%), częściej też osoby w wieku średnim (63%) niż ludzie najstarsi (35%).

Ogólnie, im ankietowani są lepiej wykształceni, tym częściej twierdzą, że dokonaliby zmian w swoim wizerunku.

Odwrotnie sytuacja przedstawia się, jeśli chodzi o zależność chęci zmiany wyglądu od sytuacji finansowej badanych. Ludzie mający najniższe dochody (do 299 zł na osobę) w większości (62%) nie chcieliby nic zmienić w swoim wizerunku. Stan ten jest być może konsekwencją ogólnego zadowolenia z własnego wyglądu wśród członków tej kategorii, ale może też być spowodowany utrudnieniami natury finansowej na drodze do poprawy swojej powierzchowności (np. koszt wizyty w gabinecie kosmetycznym musi się wiązać z wyrzeczeniami w innych bardziej istotnych sferach życia).

Pomimo dużego znaczenia, jakie zewnętrznemu wizerunkowi przypisują ludzie często praktykujący religijnie, stanowią oni kategorię najbardziej odporną na zmianę (siebie): tylko co trzeci ich przedstawiciel „pokusiłby się” o korektę wyglądu (35% wobec 56% w przypadku w ogóle niepraktykujących).

Stopień zadowolenia z własnego wyglądu (z własnej sylwetki) i stopień gotowości do jego zmiany są silnie ze sobą skorelowane.

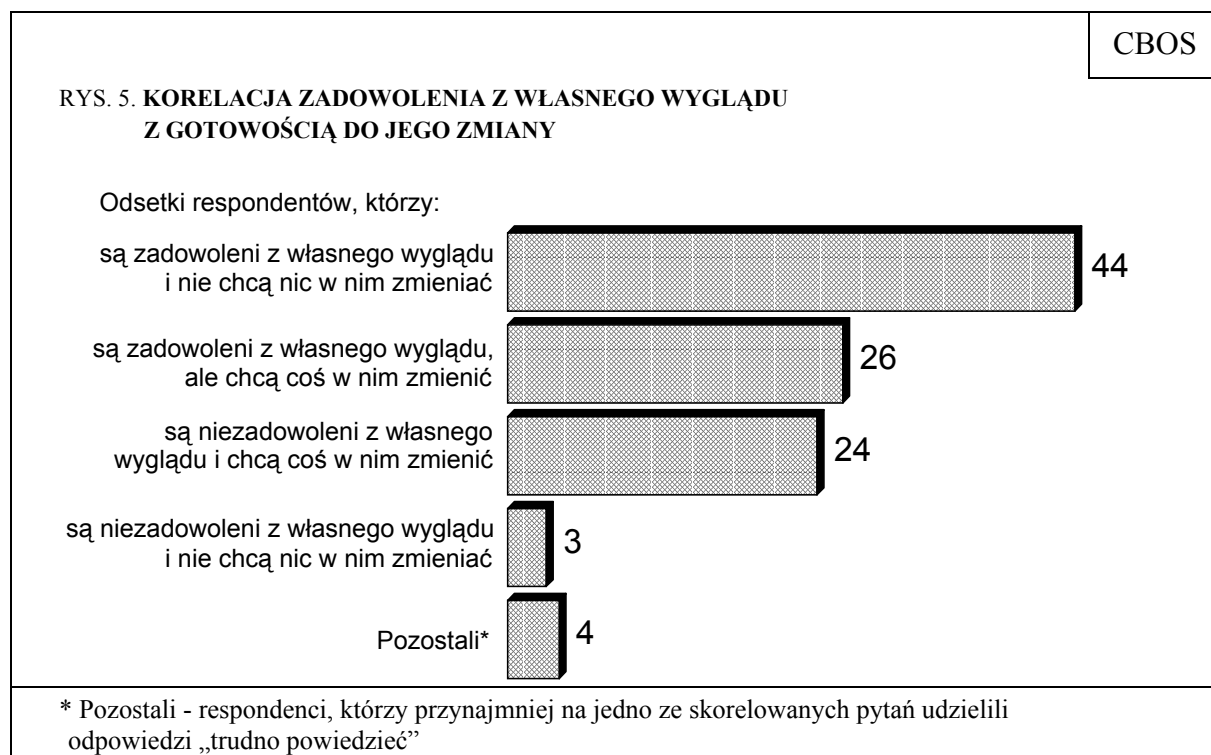
Tabela 1

Czy Pan(i) sam(a) jest zadowolony(a) z własnego wyglądu*?	Czy zmienił(a)by Pan(i) coś w swoim wyglądzie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	37	62	1
Nie	88	11	1

* Pominięto odpowiedź „trudno powiedzieć”

Okazuje się, że Polacy niezadowoleni z własnej powierzchowności wydają się bardzo konsekwentni w swoich przekonaniach, gdyż zdecydowana większość z nich (88%) deklaruje chęć zmiany swojego wyglądu. Nieco mniejszą konsekwencję widać we wskazaniach osób zadowolonych z własnego wizerunku: prawie dwie piąte (37%) również coś by w nim zmieniło.

Analiza korelacji obu omawianych pytań pozwala na wyodrębnienie czterech grup respondentów różniących się postawą wobec swojego wyglądu zewnętrznego, swojej sylwetki.

Największą grupę wśród ankietowanych (44%) stanowią ci, którzy są zadowoleni ze swojego wyglądu i nic w nim nie chcą zmieniać. Postawę taką najczęściej odnotowujemy u osób o najniższych dochodach² (56%), u mężczyzn, ludzi ze wsi i małych miast, badanych z wykształceniem podstawowym (zob. tabele aneksowe).

Co czwarty Polak (24%) jest jednak niezadowolony z własnej powierzchowności i chce coś w niej zmienić. Są to przede wszystkim osoby najlepiej wykształcone (31%), kobiety (29%), badani o najwyższych dochodach (27%).

Zbliżona liczba Polaków (26%) pomimo deklarowanego zadowolenia z własnego wizerunku chciałaby dokonać jego zmiany. W ten sposób odpowiadały najczęściej osoby z wyższym wykształceniem (38%), w wieku od 45 do 54 lat (36%).

Ludzie z wyższym wykształceniem tworzą kategorię ciekawą z poznawczego punktu widzenia; zadowoleni czy niezadowoleni z własnej powierzchowności i tak chętniej niż pozostali badani pragną coś w sobie zmieniać (jakby nieustannie dostrzegali lub zmuszeni byli dostrzegać w swoim wizerunku coś, co należałoby poprawić).

Zaledwie trzech Polaków na stu wyznaje, że wprowadzić nie są usatysfakcjonowani swoim wizerunkiem, ale nie odczuwają potrzeby jego korekty. Jak można było przewidzieć - są to przede wszystkim ludzie najstarsi (8%) i najgorzej sytuowani (6%). Pierwsi prawdopodobnie sądzą, że w ich wieku takie zabiegi nie mają większego sensu, a drudzy muszą zapewne przeznaczać dodatkowe oszczędności (jeśli można o takich w ogóle mówić) na bardziej palące potrzeby dnia codziennego.

Dodatkowe analizy wskazują, że prawie wszystkie osoby, które wyraziły chęć zmiany swojego wizerunku (98%), były zdania, że dbałość o wygląd zewnętrzny (np. makijaż, eleganckie uczesanie) decyduje o sukcesie w życiu osobistym i zawodowym.

---

² Można przyjąć, że przedstawiciele tych kategorii mniej niż inni przejmują się swoim wyglądem, są mniej surowi w jego ocenie i wobec tego nie chcieliby dokonywać w nim żadnych zmian.

CO POLACY ZMIENILIBY W SWOIM WYGLĄDZIE

Polakom, którzy chcieliby zmienić lub poprawić swoją sylwetkę, najbardziej zależy na zmianie wielkości ciała³ lub niektórych jego części.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW, KTÓRZY CHCIELIBY COŚ ZMIENIĆ W SWOIM WYGLĄDZIE (N=444)

Tabela 2

Co zmienił(a)by Pan(i) w swojej sylwetce, w swoim wyglądzie?	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Chciał(a)bym:	w procentach		
- wyszczupleć, schudnąć, zrzucić kilogramy itp.	53	39	63
- zadbać o włosy (mieć ich więcej, wzmocnić, zmienić kolor, długość itp.)	11	10	11
- nabrać ciała, przybrać na wadze, przytyć	10	17	6
- być wyższy(a)	8	11	7
- zmienić figurę, proporcje ciała	7	7	7
- mieć większe mięśnie, poprawić muskulaturę, umięśnienie	6	13	0
- zadbać o nogi - wyleczyć, wyszczupleć, wydłużyć itp.	6	4	8
- zadbać o zęby - wyleczyć, skorygować zgryz, wybielić, wstawić nowe itp.	5	5	5
- odmłodzić się - ogólnie	5	2	7
- zmniejszyć brzuch	3	5	2
- odzyskać sprawność fizyczną, energię, zdrowie, urodę, też: poddać się operacji plastycznej	2	2	3
- poprawić biust, pośladki i inne części tułowia	2	0	4
- zmienić kształt nosa, uszu, brody i innych części głowy	2	1	3
- poprawić wygląd twarzy (w tym zlikwidować zmarszczki, blizny, sińce pod oczami, zastosować lifting itp.)	2	1	3

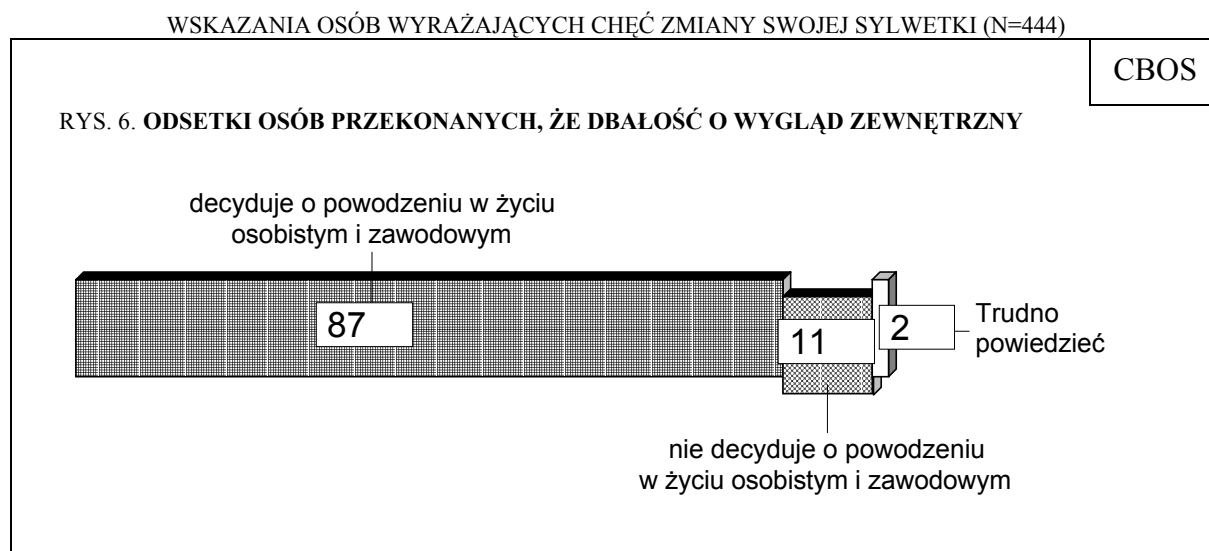
Aż trzy czwarte badanych pragnących zmienić coś w swoim wyglądzie wyrażało chęć zmniejszenia lub zwiększenia wagi czy stania się bardziej muskularnym. W tej grupie dominowały osoby, które chciałyby schudnąć, zrzucić zbędne kilogramy; potrzebę tę najczęściej wyrażały kobiety (63%), natomiast mężczyźni chcieliby przede wszystkim przybrać na wadze (17%), poprawić muskulaturę (13%) oraz zmniejszyć brzuch (5%).

³ W tym opracowaniu przyjęliśmy szeroką definicję pojęcia „ciało” - zarówno w opisie, jak i w interpretacji mamy na myśli całą sylwetkę (twarz, ręce, nogi, biodra, biust, włosy, skórę, paznokcie, a nawet zęby).

Jedna trzecia ankietowanych (32%) pragnęłyby nie tyle zmienić wymiary, ile upiększyć swoje ciało. Odpowiedzi dotyczyły najczęściej włosów (11%): ich koloru, długości, gęstości czy też zmiany fryzury. Mniej osób wyrażało chęć zadbania o nogi (6%), wyleczenia lub wybielenia zębów (5%) bądź „odmłodzenia się” (5%), np. przez usunięcie zmarszczek (2%). Tylko nieliczni chcieliby skorygować określone części ciała, np. biust, pośladki, nos, uszy; zadbać o dłonie, paznokcie, cerę lub twarz.

Na schudnięciu zależałoby przede wszystkim ludziom w średnim wieku, czyli tym, którzy najczęściej wyrażają pragnienie jakiejś zmiany; mieszkańcom dużych miast (63%), mającym najczęściej problemy z nadwagą; badanym najlepiej wykształconym (62%) oraz znajdującym się w najlepszej sytuacji finansowej (65%). Natomiast dla najmłodszych respondentów oraz osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym liczy się przede wszystkim przybranie na wadze, poprawienie muskulatury (odpowiednio: 36% i 29%)⁴.

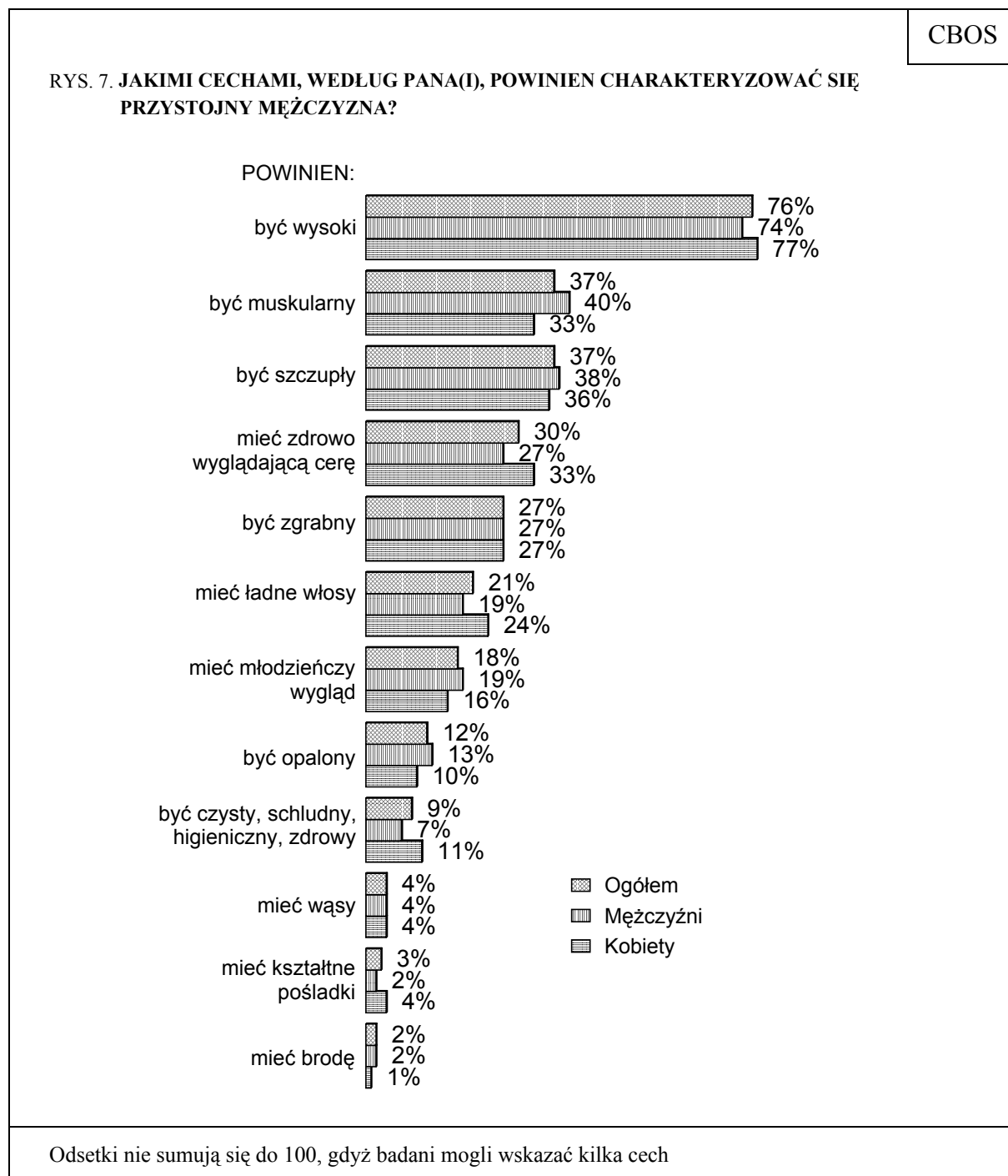
Prawie wszyscy badani deklarujący chęć zmiany swojej sylwetki (87%) są przekonani o istotnym wpływie wyglądu na sukces w życiu osobistym i zawodowym.

⁴ Mówili o tym w zdecydowanej większości mężczyźni (83%). Młodzi mężczyźni, z wykształceniem zawodowym wydają się najbardziej podatni na lansowane idealne typy męskiej sylwetki. Oni też przede wszystkim kierują się względami praktycznymi - barczyści, dobrze zbudowani mężczyźni to wymóg określonych zawodów, np. agentów ochrony.

WSPÓŁCZESNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSTOJNEGO MĘŻCZYZNY I PIĘKNEJ KOBIETY

Interesowało nas, jakimi cechami wyglądu zewnętrznego, w przekonaniu badanych, powinien charakteryzować się przystojny mężczyzna. Ankietowani mogli wybrać trzy z kilkunastu wymienionych przez nas cech.

W opinii zarówno pań, jak i panów idealny mężczyzna musi być wysoki; cechę tę wskazywano także najczęściej jako najważniejszą. Najrzadziej na ten atrybut męskości zwracali uwagę respondenci najmłodszy i najlepiej wykształceni (zob. tabele aneksowe).

Trzy inne podstawowe atuty przystojnego mężczyzny to muskularność, szczupłość oraz zgrabna sylwetka, przy czym ta pierwsza cecha częściej wymieniana była jako najważniejsza. Interesujące, że dla co trzeciej Polki (33%) ważną pozycję w szkicowanym ideale mężczyzny zajmuje zdrowa cera, a co czwarta (24%) przywiązuje dużą wagę do ładnych włosów. Dziewięć kobiet na sto (11%) uważa, że idealny mężczyzna powinien być czysty, schludny, higieniczny. Muskularność i szczupłość są częściej podkreślane przez mężczyzn i, co ciekawe, przez osoby najlepiej wykształcone. O tym, że idealny mężczyzna musi być dobrze zbudowany, przekonani są najczęściej ludzie młodzi (średnio 47% wskazań). Badani należący do tych dwóch kategorii (ludzie młodzi i najlepiej wykształceni) są najbardziej otwarci na nowe wzory męskości i kobiecości, a także najbardziej zainteresowani modą (na atrakcyjną, wysportowaną sylwetkę)⁵.

Wydaje się, że w świadomości społecznej funkcjonują podobne wymagania dotyczące idealnych cech kobiety i mężczyzny. W przypadku kobiet jednak nacisk położony jest na to, by były one zgrabne, szczupłe, a dopiero w następnej kolejności - żeby były wysokie i miały zgrabne nogi. Relatywnie często jako najważniejszą cechę pięknej kobiety podawano sportową sylwetkę⁶.

Ciekawe, że Polki w większej mierze niż Polacy (58% wobec 48%) przykładają wagę do szczupłości, która powinna cechować piękną kobietę; mężczyźni podkreślają raczej jej zgrabną sylwetkę (65%). Ładne włosy (30%) są w opinii pań jeszcze innym atrybutem atrakcyjnej kobiety, natomiast w przekonaniu stosunkowo wielu panów liczą się kształtne piersi (16%), opalenizna (13%) i zgrabne pośladki (8%). Najmłodszy badani rzadziej niż

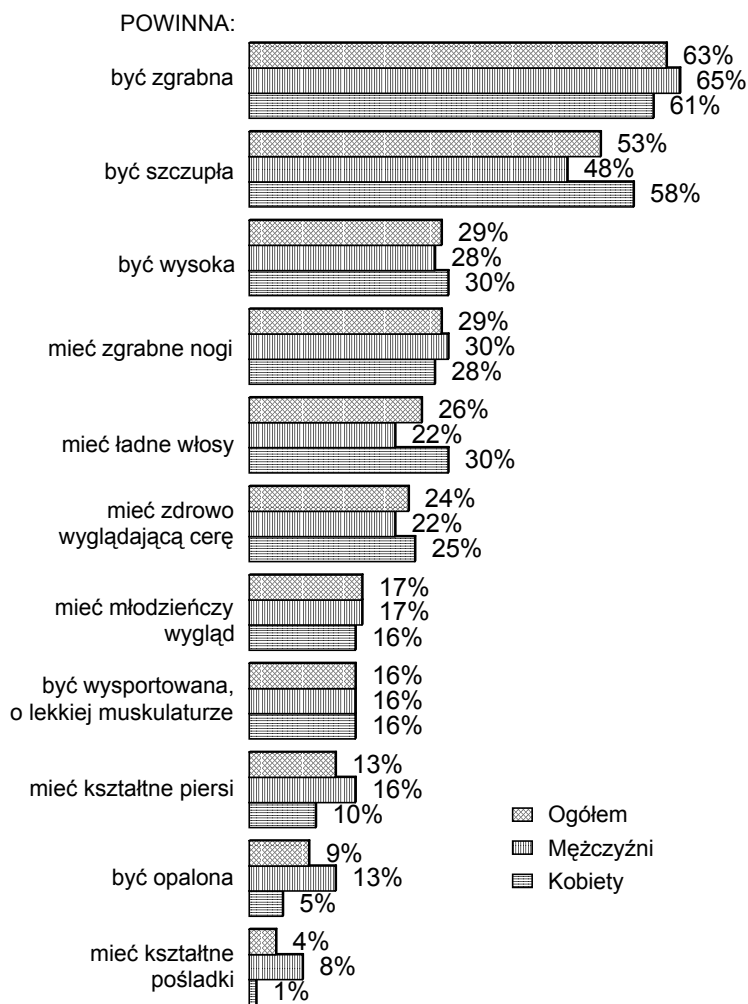
⁵ O zainteresowaniu Polaków tematyką mody zob. w dalszej części komunikatu.

⁶ W przygotowywanym komunikacie szerzej omawiamy tę kwestię.

najstarsi podkreślają, że piękna kobieta powinna być wysoka (odpowiednio 22% i 37%), częściej wskazują, iż powinna być zgrabna (67%). Podobnego zdania jak ludzie młodzi są osoby najlepiej wykształcone (73%) i mieszkańcy dużych miast (70%), którzy ponadto zwracają uwagę na zdrową cerę kobiety (odpowiednio 34% i 29%) i jej młodzieńczy wygląd (21%, 27%).

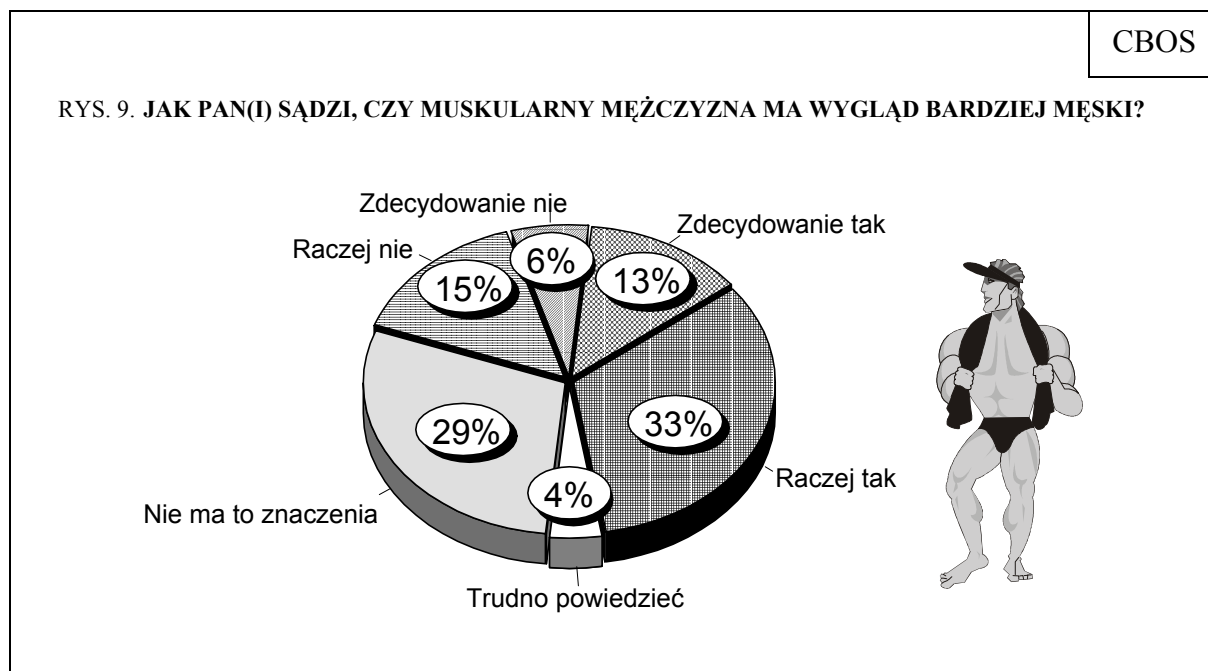
CBOS

RYS. 8. JAKIMI CECHAMI, WEDŁUG PANA(I), POWINNA CHARAKTERYZOWAĆ SIĘ PIĘKNA KOBIETA?

Odsetki nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wskazać kilka cech

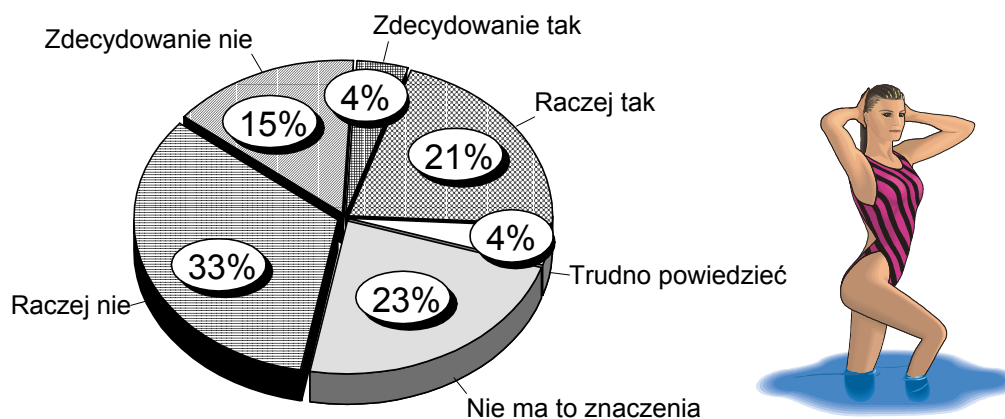
O tym, że kobieta wysportowana to wytwór nowej dekady i nowy ideał piękna, świadczy wysoki odsetek takich wskazań wśród ludzi młodych (20%). Cecha ta ma również istotne znaczenie dla badanych z wykształceniem średnim (20%) i wyższym (17%); są oni bardziej niż inni otwarci na zmieniającą się modę, szybko ją przyswajają, pozytywnie kojarzą sportową figurę ze zdrowiem, życiową energią i witalnością.

Prawie połowa Polaków (46%) twierdzi, że dobrze zbudowany mężczyzna wydaje się bardziej męski (opinię tę nieco częściej podzielają panowie), jedna piąta zaś (21%) jest przeciwnego zdania. Według 29% respondentów, muskularność nie ma znaczenia dla oceny męskości.

Opinię o bardziej męskim wyglądzie muskularnych mężczyzn najczęściej podzielają badani z wyższym wykształceniem (60%), a najrzadziej - osoby najstarsze (37%). Najbardziej ostrożni w wyrażaniu poglądów na ten temat są najmłodsi respondenci (38%), którzy najwyraźniej definiują męskość w innych kategoriach.

RYS. 10. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY BARDZO SZCZUPLA KOBIEȘA, O WYMIARACH MODELKI, MA WYGLĄD BARDZIEJ KOBIECY?

Kobieta bardzo szczupła, o sylwetce modelki, jest w opinii prawie co drugiego Polaka (48%) mniej kobieca. Opinie reszty społeczeństwa są w tym względzie podzielone: jedna czwarta (25%) uważa, że takie wymiary dodają paniom kobiecości, a w odczuciu niemal takiej samej liczebnie grupy (23%) nie ma to znaczenia.

Ponad połowa kobiet (53%) i badanych z wyższym wykształceniem (59%) jest zdania, że bardzo szczupła kobieta nie zyskuje na kobiecości, kobiecym wyglądzie. Co trzeci najmłodszy ankietowany (32%) nie widzi wpływu takiej budowy ciała na kobiecość w ogóle. Mężczyźni nieco częściej niż kobiety skłonni są wiązać kobiecość z bardzo szczupłą sylwetką (27% wobec 23%). Wydaje się, że Polacy oddzielają w świadomości szczupłość (preferowaną u kobiet) od nadmiernej szczupłości, która większości z nich nie kojarzy się z kobiecością, czyli najprawdopodobniej nie jest uznawana za coś naturalnego.

Należy dodać, że istnieje duże grono respondentów, którzy nie chcą definiować męskości (29%) i kobiecości (23%) przez odwołanie się do biologii (tu: do przesadnie ostrych różnic w rozmiarach ciała między mężczyznami i kobietami).

CZY POLAKÓW INTERESUJE MODA

Pytając o częstotliwość czytania artykułów lub oglądania programów poświęconych modzie, chcieliśmy dowiedzieć się, czy to z prasy i telewizji nasi respondenci czerpią obiegowe wiadomości na temat zewnętrznego piękna w ogóle i czy na tej podstawie kształtują swoje przekonania o znaczeniu wyglądu zewnętrznego, atrakcyjności fizycznej, a może nawet wzory do naśladowania, cele do osiągnięcia itp.

Tabela 3

Kategorie odpowiedzi	Jak często czyta Pan(i) artykuły poświęcone:	Jak często ogląda Pan(i) programy poświęcone:
	modzie	
	w procentach	
Często	28	25
Rzadko	42	52
Nigdy	30	23

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że znaczna część kobiet w naszym społeczeństwie często czyta artykuły i ogląda programy poświęcone modzie (odpowiednio 46% i 38%). Odmienne odpowiedzi dotyczą mężczyzn - prawie połowa z nich (46%) nie czyta nic na ten temat, a ponad jedna trzecia (35%) nie ogląda w ogóle tego rodzaju programów.

Polacy nieznacznie częściej oglądają programy o modzie, niż czytają o tym w czasopiśmie. Wynika to prawdopodobnie z właściwości samej telewizji jako medium tańszego, bardziej dostępnego i mniej angażującego intelektualnie. Modą najczęściej interesują się ludzie młodzi (średnio 38%) i lepiej wykształceni (35%), czyli ci, którzy przywiązują dużą wagę do wyglądu zewnętrznego (także do ubioru).

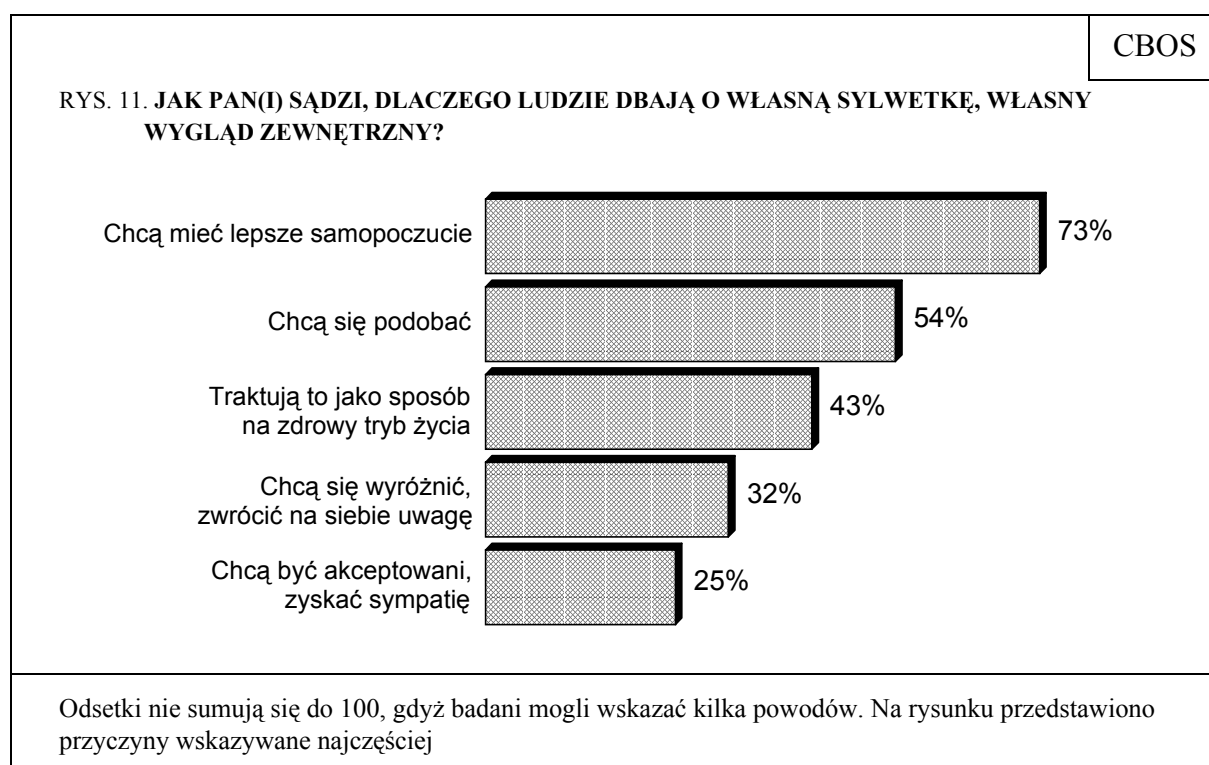
Ludzie najstarsi zdecydowanie najrzadziej deklarują zainteresowanie modą (88% spośród nich przyznaje, że o modzie czyta bardzo rzadko lub wcale się tym nie zajmuje).

Najlepiej uposażeni Polacy zdecydowanie preferują tematykę związaną z modą (30%) najpewniej traktując siebie jako jej realnych adresatów.

Ogólnie, programy czy artykuły dotyczące problematyki mody cieszą się mniejszą popularnością niż te o zdrowiu, sporcie czy polityce⁷.

DLACZEGO POLACY DBAJĄ O SWÓJ WYGLĄD?

Spytaliśmy respondentów o powody, jakie - ich zdaniem - kierują ludźmi, którzy dbają o swój wygląd. Założyliśmy, że wydając opinię o innych podświadomie lub świadomie będą przedstawiać własne motywy, zwłaszcza że większości z nich w dużym stopniu zależy na własnym wizerunku.

Zdaniem respondentów, najważniejszą przyczyną dbania o wygląd zewnętrzny jest dobre samopoczucie zainteresowanych. Najczęściej wskazywali ją ludzie z wyższym wykształceniem (89%) i młodzi (87%).

⁷ W przygotowywanym komunikacie czytelnictwo i oglądalność programów o tematyce zdrowotnej i sportowej analizujemy w sposób bardziej szczegółowy.

Ponad połowa badanych uznała, że wśród głównych powodów dbania o swoją powierzchowność jest chęć podobania się, a ponad dwie piąte zwróciło uwagę na zdrowy tryb życia.

Ludzie najslabiej wykształceni i najgorzej sytuowani częściej niż inni wskazują na potrzebę wyróżnienia się (odpowiednio 38% i 41%), natomiast najlepiej wykształceni i mieszkający w dużych miastach podkreślają raczej chęć zdobycia sympatii otoczenia (odpowiednio 35% i 42%).

Interesujące, że badani, którzy deklarują się jako praktykujący religijnie kilka razy w tygodniu, o wiele częściej niż inni dopatrują się w takim postępowaniu potrzeby wyróżnienia się (43% wobec średniej dla całej populacji wynoszącej 32%).

Podsumowując należy podkreślić, że prawie wszyscy Polacy nadają istotne znaczenie wyglądowi zewnętrznemu. Prawie nikt nie ma już dziś wątpliwości co do tego, że skutecznie prezentując siebie, eksponując największe zalety swojego wizerunku, można zapewnić sobie powodzenie w życiu osobistym i zawodowym.

Zdecydowana większość Polaków jest zadowolona z własnej powierzchowności, w związku z tym może dziwić wysoki stopień gotowości do wprowadzenia w niej jakichś zmian.

Ogólnie rzecz ujmując, większości Polaków zależy na korekcie sylwetki: kobiety chcą być szczuplejsze, a mężczyźni - bardziej muskularni. Właśnie te cechy są według nich niezbędne, by uznać kogoś za atrakcyjnego. Warto jednak podkreślić, że respondenci swoją ocenę formułują w sposób wyważony i tylko niektórym z nich umięśniony mężczyzna wydaje się bardziej męski, a bardzo szczupła kobieta bardziej kobieca; większość swoje wybory sytuuje gdzieś „pomiędzy”.

Definiując piękno badani wydają się raczej jednomyślni, ale najczęściej wskazywane idealne cechy kobiety i mężczyzny są dokładnymi kopiami cech podkreślanych (często do przesady) w popularnych czasopismach.

Ciekawych poznawczo odpowiedzi udzielali ludzie młodzi i dobrze wykształceni; nie tylko nie kwestionują oni szaleństwa na punkcie wyglądu, ale wydają się jego najwierniejszymi wyznawcami.

Opracowała
Kamila BIAŁY

A N E K S

Tabela 1. Porozmawiamy o znaczeniu wyglądu zewnętrznego w życiu. Czy **własny wygląd** jest dla Pana(i) ważny czy też nie?

(%)

	Zdecydowanie ważny	Raczej ważny	Raczej nieważny	Zdecydowanie nieważny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	45	8	1	1	880
Płeć						
Mężczyźni	43	43	11	2	1	420
Kobiety	46	46	6	1	1	460
Wiek						
18-24 lat	56	40	4	0	0	136
25-34	40	55	4	1	1	161
35-44	46	46	5	0	3	140
45-54	45	41	12	1	0	192
55-64	45	42	10	2	0	112
65 lat i więcej	36	45	13	4	3	139
Miejsce zamieszkania						
Wieś	44	45	7	2	2	322
Miasto do 20 tys.	44	45	9	2	0	115
20-100 tys.	45	46	6	2	1	165
101-500 tys.	46	45	8	0	1	168
501 tys. i więcej mieszk.	45	43	12	0	0	111
Wykształcenie						
Podstawowe	39	45	11	3	2	235
Zasadnicze zawodowe	51	42	5	2	0	226
Średnie	46	45	8	0	1	333
Wyższe	37	53	9	0	1	86
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	35	55	9	0	1	65
Prac. umysł. niż. szczebla	47	44	7	0	2	103
Pracownicy fiz.- umysł.	49	47	3	0	2	68
Robotnicy wykwalifikowani	38	55	5	1	1	74
Robotnicy niewykwalifik.	42	48	10	0	0	32
Rolnicy	43	44	8	5	0	51
Pracujący na własny rach.	41	45	15	0	0	26
Bierni zawodowo						
Renciści	41	44	8	4	2	101
Emeryci	41	43	12	1	2	158
Uczniowie i studenci	58	42	0	0	0	65
Bezrobotni	50	41	9	1	0	93
Gospodynie domowe i inni	54	32	12	2	0	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	41	48	8	0	2	140
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	47	45	6	1	1	70
sekt. prywat. poza rolnict.	44	49	6	0	0	164
prywatnym gośp. rolnym	42	44	10	4	0	52
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	55	37	5	3	0	83
300-399	36	50	11	0	3	70
400-599	47	44	7	2	0	159
600-800	41	45	10	3	1	131
Powyżej 800 zł	45	45	8	1	1	142
Ocena własnych war. mater.						
Złe	46	42	9	2	1	296
Średnie	43	48	6	1	1	410
Dobre	46	43	11	0	0	174
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	47	39	9	1	4	55
Raz w tygodniu	47	43	8	1	1	441
1-2 razy w miesiącu	40	51	6	1	1	139
Kilka razy w roku	44	47	6	3	0	151
W ogóle nie uczestniczy	39	46	14	1	1	93
Poglądy polityczne						
Lewica	40	50	7	2	2	190
Centrum	41	50	7	1	1	273
Prawica	50	40	8	0	2	179
Trudno powiedzieć	48	39	9	2	1	236

Tabela 2. Jak Pan(i) sądzi, w jakim stopniu dbałość o fryzurę, ubranie, makijaż, itp. decyduje o powodzeniu w życiu osobistym? 1 - W dużym i średnim stopniu; 2 - W niewielkim stopniu lub w ogóle nie decyduje

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	90	8	2	880
Płeć				
Mężczyźni	88	9	2	420
Kobiety	91	7	1	460
Wiek				
18-24 lat	95	5	0	136
25-34	90	9	1	161
35-44	90	9	2	140
45-54	91	7	2	192
55-64	92	8	0	112
65 lat i więcej	82	12	7	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	87	11	2	322
Miasto do 20 tys.	89	9	2	115
20-100 tys.	92	5	2	165
101-500 tys.	92	5	3	168
501 tys. i więcej mieszk.	91	9	0	111
Wykształcenie				
Podstawowe	84	11	5	235
Zasadnicze zawodowe	88	10	2	226
Średnie	95	5	0	333
Wyższe	93	7	0	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	95	5	0	65
Prac. umysł. niż. szczebla	92	7	0	103
Pracownicy fiz.- umysł.	93	5	2	68
Robotnicy wykwalifikowani	88	8	4	74
Robotnicy niewykwalifik.	88	12	0	32
Rolnicy	85	15	0	51
Pracujący na własny rach.	90	10	0	26
Bierni zawodowo				
Renciści	83	13	3	101
Emeryci	86	8	6	158
Uczniowie i studenci	98	2	0	65
Bezrobotni	91	9	0	93
Gospodynie domowe i inni	95	5	0	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	90	9	1	140
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	97	2	2	70
sekt. pryw. poza rolnict.	91	8	2	164
prywatnym gosp. rolnym	86	14	0	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	84	16	0	83
300-399	84	10	7	70
400-599	93	6	1	159
600-800	87	12	2	131
Powyżej 800 zł	93	6	1	142
Ocena własnych war. mater.				
Złe	89	9	2	296
Średnie	90	8	2	410
Dobre	92	8	0	174
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	93	7	0	55
Raz w tygodniu	89	8	3	441
1-2 razy w miesiącu	92	8	0	139
Kilka razy w roku	89	9	2	151
W ogóle nie uczestniczy	90	7	3	93
Poglądy polityczne				
Lewica	90	8	1	190
Centrum	94	6	1	273
Prawica	90	9	0	179
Trudno powiedzieć	85	10	5	236

Tabela 3. Czy Pan(i) sam(a) jest zadowolony(a) z własnej sylwetki, z własnego wyglądu zewnętrznego?

	(%)			Liczba osób
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	71	27	3	879
Płeć				
Mężczyźni	78	18	3	420
Kobiety	64	34	2	459
Wiek				
18-24 lat	79	20	1	136
25-34	73	24	3	161
35-44	66	32	2	140
45-54	70	28	1	192
55-64	67	30	3	111
65 lat i więcej	68	27	6	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	69	28	3	321
Miasto do 20 tys.	75	25	1	115
20-100 tys.	71	26	3	165
101-500 tys.	71	24	4	168
501 tys. i więcej mieszk.	70	29	1	111
Wykształcenie				
Podstawowe	71	24	5	235
Zasadnicze zawodowe	75	24	1	225
Średnie	68	30	2	333
Wyższe	67	31	2	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	77	22	1	65
Prac. umysł. niż. szczebla	73	27	0	103
Pracownicy fiz.- umysł.	60	32	7	68
Robotnicy wykwalifikowani	87	9	4	74
Robotnicy niewykwalifik.	70	30	0	32
Rolnicy	69	24	7	51
Pracujący na własny rach.	60	40	0	26
Bierni zawodowo				
Renciści	61	33	6	100
Emeryci	70	28	1	158
Uczniowie i studenci	78	22	0	65
Bezrobotni	68	30	2	93
Gospodynie domowe i inni	72	26	1	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	67	31	1	140
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	75	19	6	70
sekt. pryw. poza rolnict.	77	21	2	164
prywatnym gosp. rolnym	70	24	7	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	73	27	0	83
300-399	75	19	6	70
400-599	66	30	3	159
600-800	62	34	4	131
Powyżej 800 zł	68	30	2	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	65	31	4	296
Średnie	72	25	2	410
Dobre	78	21	1	173
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	80	17	3	55
Raz w tygodniu	74	24	2	441
1-2 razy w miesiącu	62	35	3	139
Kilka razy w roku	62	34	4	151
W ogóle nie uczestniczy	76	20	4	93
Poglądy polityczne				
Lewica	72	26	2	190
Centrum	73	25	1	273
Prawica	72	24	3	179
Trudno powiedzieć	66	30	4	235

Tabela 4. Gdyby Pan(i) mógł/mogła, to czy coś by Pan(i) zmienił(a) w swojej sylwetce, w swoim wyglądzie zewnętrznym?

	(%)			Liczba osób
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
Ogółem	50	48	1	880
Płeć				
Mężczyźni	44	55	1	420
Kobiety	56	42	2	460
Wiek				
18-24 lat	48	52	0	136
25-34	50	49	1	161
35-44	53	45	1	140
45-54	63	36	1	192
55-64	48	51	1	112
65 lat i więcej	35	62	3	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	46	52	2	322
Miasto do 20 tys.	51	48	1	115
20-100 tys.	50	50	0	165
101-500 tys.	57	42	1	168
501 tys. i więcej mieszk.	56	44	0	111
Wykształcenie				
Podstawowe	38	59	2	235
Zasadnicze zawodowe	47	52	1	226
Średnie	56	43	1	333
Wyższe	70	29	1	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	62	36	1	65
Prac. umysł. niż. szczebla	59	38	2	103
Pracownicy fiz.- umysł.	50	49	1	68
Robotnicy wykwalifikowani	47	52	1	74
Robotnicy niewykwalifik.	47	53	0	32
Rolnicy	51	48	1	51
Pracujący na własny rach.	74	26	0	26
Bierni zawodowo				
Renciści	49	48	3	101
Emeryci	38	60	2	158
Uczniowie i studenci	51	49	0	65
Bezrobotni	51	49	0	93
Gospodynie domowe i inni	53	47	0	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	58	40	3	140
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	54	45	2	70
sekt. pryw. poza rolnict.	54	46	0	164
prywatnym gosp. rolnym	51	49	1	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	37	62	0	83
300-399	61	38	1	70
400-599	57	41	2	159
600-800	52	45	2	131
Powyżej 800 zł	60	38	2	142
Ocena własnych war. mater.				
Złe	51	48	1	296
Średnie	51	47	2	410
Dobre	48	51	1	174
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	35	65	0	55
Raz w tygodniu	47	52	2	441
1-2 razy w miesiącu	58	41	1	139
Kilka razy w roku	58	42	1	151
W ogóle nie uczestniczy	56	43	1	93
Poglądy polityczne				
Lewica	55	44	1	190
Centrum	50	49	1	273
Prawica	56	43	1	179
Trudno powiedzieć	44	54	2	236

Tabela 5. Korelacja zadowolenia z własnego wyglądu z gotowością do jego zmiany.
 1 - Osoby zadowolone z własnego wyglądu i chcące coś w nim zmienić; 2 - Osoby zadowolone z własnego wyglądu i nie chcące nic w nim zmieniać; 3 - Osoby niezadowolone z własnego wyglądu i chcące coś w nim zmienić; 4 - Osoby niezadowolone z własnego wyglądu i nie chcące nic w nim zmienić; 5 - Pozostali

	(%)					Liczba osób
	1	2	3	4	5	
Ogółem	26	44	24	3	4	880
Płeć						
Mężczyźni	26	51	17	1	4	420
Kobiety	26	37	29	4	3	460
Wiek						
18-24 lat	29	49	19	2	1	136
25-34	28	45	22	2	4	161
35-44	25	41	28	3	4	140
45-54	36	33	26	2	2	192
55-64	17	50	29	0	4	112
65 lat i więcej	15	51	18	8	8	139
Miejsce zamieszkania						
Wieś	22	46	23	4	5	322
Miasto do 20 tys.	27	46	24	1	2	115
20-100 tys.	25	46	23	3	3	165
101-500 tys.	31	39	24	1	5	168
501 tys. i więcej mieszk.	31	39	25	5	1	111
Wykształcenie						
Podstawowe	17	53	20	3	6	235
Zasadnicze zawodowe	24	50	22	2	2	226
Średnie	30	37	26	3	3	333
Wyzsze	38	28	31	0	3	86
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	39	36	22	0	3	65
Prac.umysł.niż.szczębla	35	37	24	2	2	103
Pracownicy fiz.- umysł.	21	38	27	6	8	68
Robotnicy wykwalifikowani	36	50	9	0	5	74
Robotnicy niewykwalifik.	23	46	24	7	0	32
Rolnicy	27	42	23	2	7	51
Pracujący na własny rach.	35	26	40	0	0	26
Bierni zawodowo						
Renciści	17	42	28	4	9	101
Emeryci	15	54	23	5	3	158
Uczniowie i studenci	29	49	22	0	0	65
Bezrobotni	24	44	27	3	2	93
Gospodynie domowe i inni	30	42	23	3	1	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	29	35	27	4	4	140
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	33	42	18	0	7	70
sekt. pryw. poza rolnict.	35	42	18	2	2	164
prywatnym gosp. rolnym	27	43	22	2	7	52
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	17	56	20	6	0	83
300-399	41	34	18	1	6	70
400-599	26	39	28	1	5	159
600-800	22	39	30	4	5	131
Powyżej 800 zł	31	35	27	2	4	142
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23	42	27	4	5	296
Średnie	28	43	23	3	4	410
Dobre	27	50	21	1	3	174
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	64	17	0	4	55
Raz w tygodniu	25	48	21	3	3	441
1-2 razy w miesiącu	25	36	32	3	4	139
Kilka razy w roku	28	34	29	6	4	151
W ogóle nie uczestniczy	34	42	20	0	4	93
Poglądy polityczne						
Lewica	31	41	23	3	3	190
Centrum	26	47	24	2	2	273
Prawica	30	41	24	1	4	179
Trudno powiedzieć	19	45	24	6	6	236

Tabela 6. Jakimi cechami, według Pana(i), powinien charakteryzować się przystojny mężczyzna? Spośród podanych poniżej propozycji proszę wybrać trzy i następnie wskazać tę, która jest dla Pana(i) najważniejsza.

Przystojny mężczyzna powinien: 1 - być wysoki; 2 - być szczupły; 3 - być muskularny/dobrze zbudowany; 4 - być opalony; 5 - być zgrabny; 6 - mieć ładne włosy; 7 - mieć kształtne pośladki; 8 - mieć młodzieńczy wygląd

	(%)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	76	37	37	12	27	21	3	18
Płeć								
Mężczyźni	74	38	40	13	27	19	2	19
Kobiety	77	36	33	10	27	24	4	16
Wiek								
18-24 lat	72	32	42	21	24	22	1	26
25-34	81	28	51	13	24	20	8	20
35-44	81	45	31	9	20	20	7	14
45-54	70	36	36	12	25	25	2	15
55-64	76	41	34	6	37	23	0	20
65 lat i więcej	75	39	23	6	37	19	0	11
Miejsce zamieszkania								
Wieś	78	38	39	12	30	22	1	16
Miasto do 20 tys.	78	36	29	9	31	24	3	20
20-100 tys.	68	34	39	13	27	16	2	14
101-500 tys.	75	41	37	11	21	20	3	21
501 tys. i więcej mieszk.	79	32	37	9	23	26	9	19
Wykształcenie								
Podstawowe	73	32	35	10	35	18	3	14
Zasadnicze zawodowe	75	38	37	16	27	26	1	14
Średnie	80	38	36	12	22	23	3	21
Wyższe	68	40	44	4	26	12	9	23
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier. inteligencja	76	44	45	3	20	17	6	22
Prac. umysł. niż. szczebla	81	40	42	6	22	27	9	10
Pracownicy fiz. - umysł.	67	34	40	18	21	17	4	31
Robotnicy wykwalifikowani	71	29	38	24	32	19	2	20
Robotnicy niewykwalifik.	85	51	36	13	11	41	0	3
Rolnicy	78	41	24	10	25	31	4	21
Pracujący na własny rach.	75	39	37	20	16	24	7	16
Bierni zawodowo								
Renciści	73	42	39	5	33	24	0	17
Emeryci	73	38	27	7	36	18	0	15
Uczniowie i studenci	70	26	44	26	20	25	0	32
Bezrobotni	80	23	40	15	27	13	5	17
Gospodynie domowe i inni	88	45	36	7	39	17	4	3
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	74	40	41	11	23	24	5	14
spółce właścicieli	79	40	36	20	24	22	4	22
prywatnych i państwa	75	36	43	13	20	22	5	18
sekt. pryw. poza rolnict.	77	39	25	9	24	30	4	20
prywatnym gosp. rolnym								
Dochoły na jedną osobę								
Do 299 zł	77	37	31	9	27	34	0	10
300-399	85	43	28	16	17	32	4	9
400-599	77	38	36	11	31	18	2	21
600-800	78	38	36	10	24	17	0	14
Powyżej 800 zł	75	43	37	7	33	22	8	22
Ocena własnych war. mater.								
złe	76	32	32	14	28	21	4	17
Średnie	78	40	40	9	26	21	2	18
Dobre	70	36	37	13	29	23	5	19
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	77	40	29	11	38	25	0	12
Raz w tygodniu	76	35	37	11	28	23	1	19
1-2 razy w miesiącu	73	37	27	12	25	23	3	16
Kilka razy w roku	81	38	48	11	29	14	6	12
W ogóle nie uczestniczy	69	41	37	15	19	21	8	25
Poglądy polityczne								
Lewica	77	42	42	8	23	18	5	20
Centrum	78	33	41	16	27	23	1	18
Prawica	76	38	35	9	28	26	5	18
Trudno powiedzieć	73	36	29	12	29	19	2	15

(continued)

Tabela 6 (cd.). Jakimi cechami, według Pana(i), powinien charakteryzować się przystojny mężczyzna? Spośród podanych poniżej propozycji proszę wybrać trzy i następnie wskazać tę, która jest dla Pana(i) najważniejsza. Przystojny mężczyzna powinien: 9 - mieć zdrowo wyglądającą cerę; 10 - mieć zgrabne nogi; 11 - mieć wąsy; 12 - mieć brodę; 13 - być czysty, schludny, higieniczny, zdrowy

	(%)						
	9	10	11	12	13	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	2	4	2	9	5	880
Płeć							
Mężczyźni	27	3	4	2	7	6	420
Kobiety	33	2	4	1	11	4	460
Wiek							
18-24 lat	37	2	0	0	7	5	136
25-34	22	3	5	3	13	2	161
35-44	37	1	5	2	4	6	140
45-54	34	4	7	2	8	4	192
55-64	23	1	2	0	14	3	112
65 lat i więcej	26	2	2	2	9	11	139
Miejsce zamieszkania							
Wieś	26	3	3	1	6	6	322
Miasto do 20 tys.	35	2	4	2	10	3	115
20-100 tys.	32	1	6	4	12	8	165
101-500 tys.	33	2	6	0	8	4	168
501 tys. i więcej mieszk.	29	4	6	2	12	4	111
Wykształcenie							
Podstawowe	23	2	4	1	8	10	235
Zasadnicze zawodowe	30	3	4	2	10	4	226
Średnie	35	1	4	2	9	2	333
Wyższe	29	5	3	2	12	7	86
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	29	5	3	2	5	7	65
Prac. umysł. niż. szczebla	32	3	5	3	12	1	103
Pracownicy fiz.- umysł.	40	4	0	2	7	1	68
Robotnicy wykwalifikowani	26	4	5	2	12	3	74
Robotnicy niewykwalifik.	17	0	2	0	7	12	32
Rolnicy	23	8	4	2	9	4	51
Pracujący na własny rach.	31	0	0	0	5	9	26
Bierni zawodowo							
Renciści	25	0	5	0	11	7	101
Emeryci	27	1	3	2	9	8	158
Uczniowie i studenci	31	2	0	0	8	6	65
Bezrobotni	41	1	8	2	10	5	93
Gospodynie domowe i inni	31	0	8	2	4	1	45
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	34	4	3	2	11	3	140
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	23	3	4	0	6	3	70
sekt. prywat. poza rolnict.	30	2	4	3	8	6	164
prywatnym gosp. rolnym	24	8	3	2	10	4	52
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	25	1	6	2	12	7	83
300-399	31	7	3	0	4	6	70
400-599	33	1	7	2	6	2	159
600-800	38	1	3	2	16	4	131
Powyżej 800 zł	25	2	3	1	6	3	142
Ocena własnych war. mater.							
Złe	29	1	4	2	13	7	296
Średnie	29	3	3	1	8	4	410
Dobre	33	2	5	2	4	5	174
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	31	2	2	3	11	2	55
Raz w tygodniu	33	3	3	1	11	5	441
1-2 razy w miesiącu	37	1	3	2	5	8	139
Kilka razy w roku	21	1	7	1	5	6	151
W ogóle nie uczestniczy	21	4	7	2	12	4	93
Poglądy polityczne							
Lewica	29	3	5	1	14	2	190
Centrum	32	1	3	2	9	3	273
Prawica	33	2	7	2	7	3	179
Trudno powiedzieć	26	3	1	2	7	11	236

Tabela 7. Jakimi cechami, według Pana(i), powinna charakteryzować się **piękna kobieta**? Spośród podanych poniżej propozycji proszę wybrać trzy i następnie wskazać tę, która jest dla Pana(i) najważniejsza.
Piękna kobieta powinna: 1 - być wysoka; 2 - być szczupła; 3 - być wysportowana, o lekkiej muskulaturze; 4 - być opalona; 5 - być zgrabna; 6 - mieć ładne włosy; 7 - mieć kształtne pośladki; 8 - mieć młodzieńczy wygląd

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	29	53	16	9	63	26	4	17
Płeć								
Mężczyźni	28	48	16	13	65	22	8	17
Kobiety	30	58	16	5	61	30	1	16
Wiek								
18-24 lat	22	53	20	11	67	24	8	18
25-34	24	52	16	12	68	22	6	17
35-44	31	51	19	12	64	24	1	19
45-54	28	55	15	9	59	32	4	17
55-64	32	54	15	3	63	30	5	21
65 lat i więcej	37	53	11	5	58	27	2	10
Miejsce zamieszkania								
Wieś	33	52	15	10	62	28	3	12
Miasto do 20 tys.	31	52	20	9	61	35	4	15
20-100 tys.	31	46	14	11	59	29	6	17
101-500 tys.	22	61	15	8	66	18	7	20
501 tys. i więcej mieszk.	20	55	18	6	70	20	3	27
Wykształcenie								
Podstawowe	34	54	13	10	59	28	3	12
Zasadnicze zawodowe	29	52	12	13	59	29	5	18
Średnie	28	54	20	7	66	22	5	18
Wyższe	18	49	17	5	73	32	4	21
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	25	56	19	4	58	29	7	26
Prac. umysł. niż. szczebla	19	51	11	3	80	25	2	20
Pracownicy fiz.- umysł.	27	69	8	7	63	19	3	15
Robotnicy wykwalifikowani	29	46	16	25	65	22	3	27
Robotnicy niewykwalifik.	26	58	30	2	67	33	2	14
Rolnicy	32	55	15	10	50	43	2	6
Pracujący na własny rach.	42	49	25	21	57	11	6	33
Bierni zawodowo								
Renciści	41	55	9	5	68	27	4	14
Emeryci	34	50	14	5	58	29	3	12
Uczniowie i studenci	17	45	16	14	71	27	17	15
Bezrobotni	21	55	17	15	53	25	7	11
Gospodynie domowe i inni	36	51	34	6	59	20	0	25
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	21	56	13	8	66	29	2	20
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	31	50	20	16	58	14	9	19
sekt. pryw. poza rolnict.	27	54	17	9	72	25	2	24
prywatnym gosp. rolnym	31	54	15	10	52	41	2	6
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	30	54	15	13	48	28	7	12
300-399	37	58	12	5	66	27	3	11
400-599	30	49	16	9	65	28	4	19
600-800	27	56	16	5	64	27	3	22
Powyżej 800 zł	26	51	17	8	68	25	7	17
Ocena własnych war. mater.								
Złe	29	52	14	10	56	29	5	16
Średnie	30	51	16	9	67	26	5	19
Dobre	25	59	18	7	65	23	2	13
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	29	50	21	12	60	26	3	10
Raz w tygodniu	30	52	15	8	62	28	3	21
1-2 razy w miesiącu	29	58	14	9	60	25	4	10
Kilka razy w roku	30	55	18	10	71	21	7	13
W ogóle nie uczestniczy	20	52	15	13	59	28	10	12
Poglądy polityczne								
Lewica	33	51	15	11	67	33	4	15
Centrum	29	53	16	10	63	27	3	19
Prawica	26	52	21	8	63	25	6	17
Trudno powiedzieć	27	56	12	8	59	22	5	15

(%)

(continued)

Tabela 7 (cd.). Jakimi cechami, według Pana(i), powinna charakteryzować się **piękna kobieta**?
 Spośród podanych poniżej propozycji proszę wybrać trzy i następnie wskazać tę, która jest dla Pana(i) najważniejsza. Piękna kobieta powinna: 9 - mieć zdrowo wyglądającą cerę; 10 - mieć zgrabne nogi; 11 - mieć kształtne piersi; 12 - jeszcze inną cechę

	(%)					
	9	10	11	12	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	29	13	4	2	880
Płeć						
Mężczyźni	22	30	16	4	2	420
Kobiety	25	28	10	5	2	460
Wiek						
18-24 lat	26	36	7	7	0	136
25-34	26	27	19	5	1	161
35-44	25	30	15	2	0	140
45-54	25	28	15	4	2	192
55-64	20	31	9	4	1	112
65 lat i więcej	20	24	12	6	7	139
Miejsce zamieszkania						
Wieś	21	32	12	2	4	322
Miasto do 20 tys.	26	21	11	4	1	115
20-100 tys.	23	29	12	8	1	165
101-500 tys.	24	33	16	4	1	168
501 tys. i więcej mieszk.	29	23	14	5	1	111
Wykształcenie						
Podstawowe	18	30	11	4	4	235
Zasadnicze zawodowe	20	33	13	7	2	226
Średnie	28	26	15	3	1	333
Wyższe	34	28	13	3	0	86
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	21	35	17	1	0	65
Prac. umysł. niż. szczebla	39	19	17	4	1	103
Pracownicy fiz.- umysł.	16	40	21	6	0	68
Robotnicy wykwalifikowani	21	23	16	4	0	74
Robotnicy niewykwalifik.	13	29	6	0	6	32
Rolnicy	19	35	16	1	2	51
Pracujący na własny rach.	21	20	4	5	0	26
Bierni zawodowo						
Renciści	20	27	8	5	3	101
Emeryci	22	29	12	6	4	158
Uczniowie i studenci	27	32	12	6	0	65
Bezrobotni	33	28	13	7	2	93
Gospodynie domowe i inni	16	38	6	2	1	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	31	28	15	3	1	140
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	18	44	19	0	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	22	20	15	5	1	164
prywatnym gosp. rolnym	19	34	15	3	2	52
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	18	38	14	7	3	83
300-399	18	37	16	3	2	70
400-599	24	33	13	3	1	159
600-800	28	18	13	5	2	131
Powyżej 800 zł	26	26	15	4	1	142
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23	29	14	5	3	296
Średnie	23	28	11	4	2	410
Dobre	27	32	18	4	0	174
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	31	20	15	8	1	55
Raz w tygodniu	22	31	10	6	2	441
1-2 razy w miesiącu	31	29	18	2	1	139
Kilka razy w roku	19	27	17	1	2	151
W ogóle nie uczestniczy	26	29	16	5	3	93
Poglądy polityczne						
Lewica	26	22	12	7	0	190
Centrum	29	29	12	2	1	273
Prawica	21	36	16	4	1	179
Trudno powiedzieć	18	30	13	6	5	236

Tabela 8. Jak Pan(i) sądzi, czy muskularny mężczyzna ma wygląd bardziej męski?

	(%)				
	Tak	Nie ma to znaczenia	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	29	21	4	880
Płeć					
Mężczyźni	50	30	16	3	420
Kobiety	42	27	25	5	460
Wiek					
18-24 lat	42	38	19	0	136
25-34	57	29	14	0	161
35-44	45	23	24	7	140
45-54	53	27	16	4	192
55-64	38	29	27	5	112
65 lat i więcej	37	26	28	10	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	47	29	20	5	322
Miasto do 20 tys.	35	37	25	4	115
20-100 tys.	49	25	19	6	165
101-500 tys.	48	32	16	4	168
501 tys. i więcej mieszk.	50	20	28	2	111
Wykształcenie					
Podstawowe	42	26	22	9	235
Zasadnicze zawodowe	50	27	20	3	226
Średnie	43	33	21	3	333
Wysze	60	23	16	1	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	51	36	11	2	65
Prac. umysł. niż. szczebla	48	27	22	3	103
Pracownicy fiz. - umysł.	37	43	20	0	68
Robotnicy wykwalifikowani	49	26	22	3	74
Robotnicy niewykwalifik.	42	35	23	0	32
Rolnicy	50	25	19	6	51
Pracujący na własny rach.	49	26	13	12	26
Bierni zawodowo					
Renciści	45	27	20	8	101
Emeryci	35	29	27	9	158
Uczniowie i studenci	59	21	20	0	65
Bezrobotni	55	22	20	2	93
Gospodynie domowe i inni	49	32	16	4	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	52	28	17	3	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	46	36	18	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	42	33	22	3	164
prywatnym gosp. rolnym	50	24	19	7	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	46	28	22	5	83
300-399	46	32	15	6	70
400-599	47	28	22	3	159
600-800	42	31	21	6	131
Powyżej 800 zł	54	24	19	4	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	42	31	22	5	296
Średnie	47	27	21	5	410
Dobre	52	28	18	2	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	41	34	19	5	55
Raz w tygodniu	43	27	25	4	441
1-2 razy w miesiącu	51	26	18	4	139
Kilka razy w roku	51	28	17	3	151
W ogóle nie uczestniczy	49	34	11	6	93
Poglądy polityczne					
Lewica	47	31	19	4	190
Centrum	51	25	21	2	273
Prawica	49	30	20	1	179
Trudno powiedzieć	37	30	24	10	236

Tabela 9. Jak Pan(i) sądzi, czy bardzo szczupła kobieta, o wymiarach modelki, ma wyglądać bardziej kobiecy?

(%)

	Tak	Nie ma to znaczenia	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	23	48	4	880
Płeć					
Mężczyźni	27	26	43	4	420
Kobiety	23	20	53	4	460
Wiek					
18-24 lat	27	32	42	0	136
25-34	25	21	52	1	161
35-44	25	23	48	3	140
45-54	29	20	48	3	192
55-64	22	21	52	6	112
65 lat i więcej	21	23	47	10	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	20	23	51	5	322
Miasto do 20 tys.	29	17	50	4	115
20-100 tys.	30	30	37	4	165
101-500 tys.	28	21	49	3	168
501 tys. i więcej mieszk.	26	22	52	1	111
Wykształcenie					
Podstawowe	23	25	43	8	235
Zasadnicze zawodowe	31	21	44	4	226
Średnie	24	23	52	1	333
Wyższe	21	20	59	0	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	22	52	0	65
Prac. umysł. niż. szczebla	17	19	64	1	103
Pracownicy fiz. - umysł.	24	33	43	0	68
Robotnicy wykwalifikowani	24	18	52	5	74
Robotnicy niewykwalifik.	48	24	28	0	32
Rolnicy	15	23	52	10	51
Pracujący na własny rach.	23	23	55	0	26
Bierni zawodowo					
Renciści	25	26	45	4	101
Emeryci	24	22	45	9	158
Uczniowie i studenci	31	23	45	0	65
Bezrobotni	27	26	43	4	93
Gospodynie domowe i inni	33	16	48	4	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	28	16	55	1	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	31	13	55	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	19	32	47	2	164
prywatnym gosp. rolnym	15	24	52	9	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	26	27	44	4	83
300-399	28	23	40	8	70
400-599	24	21	53	2	159
600-800	22	24	53	2	131
Powyżej 800 zł	27	19	52	2	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	25	26	46	4	296
Średnie	23	20	52	5	410
Dobre	31	26	42	2	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	20	56	8	55
Raz w tygodniu	22	21	53	4	441
1-2 razy w miesiącu	34	24	38	4	139
Kilka razy w roku	29	29	40	1	151
W ogóle nie uczestniczy	26	25	47	3	93
Poglądy polityczne					
Lewica	30	20	49	1	190
Centrum	25	22	52	1	273
Prawica	21	25	51	2	179
Trudno powiedzieć	25	25	41	10	236

Tabela 10. Jak często czyta Pan(i) w gazetach, w czasopiśmie artykuły, które poświęcone są modzie?

(%)

	Często	Rzadko	Nigdy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	42	30	0	880
Płeć					
Mężczyźni	8	46	46	0	420
Kobiety	46	38	16	0	460
Wiek					
18-24 lat	40	42	18	0	136
25-34	33	47	21	0	161
35-44	35	41	23	1	140
45-54	26	48	25	0	192
55-64	20	41	39	0	112
65 lat i więcej	11	28	60	0	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	21	43	36	0	322
Miasto do 20 tys.	34	33	32	1	115
20-100 tys.	26	46	28	0	165
101-500 tys.	33	39	28	0	168
501 tys. i więcej mieszk.	35	46	18	0	111
Wykształcenie					
Podstawowe	15	35	50	1	235
Zasadnicze zawodowe	22	44	34	0	226
Średnie	37	44	19	0	333
Wyższe	42	46	12	0	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	34	54	12	0	65
Prac. umysł. niż. szczebla	48	43	9	0	103
Pracownicy fiz. - umysł.	44	31	24	0	68
Robotnicy wykwalifikowani	13	56	31	0	74
Robotnicy niewykwalifik.	12	52	36	0	32
Rolnicy	16	37	47	0	51
Pracujący na własny rach.	49	28	22	0	26
Bierni zawodowo					
Renciści	17	37	45	1	101
Emeryci	14	30	56	0	158
Uczniowie i studenci	44	44	12	0	65
Bezrobotni	27	53	19	2	93
Gospodynie domowe i inni	35	47	18	0	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	42	46	12	0	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	20	53	27	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	35	42	24	0	164
prywatnym gosp. rolnym	15	36	49	0	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	23	53	24	0	83
300-399	20	37	43	0	70
400-599	32	38	30	0	159
600-800	27	45	28	0	131
Powyżej 800 zł	32	41	27	0	142
Ocena własnych war. mater.					
Źłe	23	39	37	1	296
Średnie	25	45	30	0	410
Dobre	41	39	20	0	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	28	45	0	55
Raz w tygodniu	30	42	27	0	441
1-2 razy w miesiącu	30	44	25	0	139
Kilka razy w roku	27	39	34	0	151
W ogóle nie uczestniczy	13	49	38	1	93
Poglądy polityczne					
Lewica	30	39	31	0	190
Centrum	29	48	23	0	273
Prawica	26	45	29	0	179
Trudno powiedzieć	26	33	40	1	236

Tabela 11. Ogólnie rzecz biorąc, jak Pan(i) sądzi, dlaczego ludzie dbają o własną sylwetkę, własny wygląd zewnętrzny? Proszę wybrać nie więcej niż trzy odpowiedzi. 1 - Czują się dzięki temu lepiej, mają lepsze samopoczucie; 2 - Jest to sposób na zdrowy tryb życia; 3 - Inni tak robią, jest taka moda; 4 - Chcą zwrócić na siebie uwagę, wyróżnić się; 5 - Chcą się podobać; 6 - Chcą stać się obiektem pożądania; 7 - Chcą być akceptowani, chcą zyskać sympatię otoczenia; 8 - Chcą osiągnąć konkretny cel w życiu osobistym

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	73	43	19	32	54	6	25	13
Płeć								
Mężczyźni	71	43	20	36	54	7	21	12
Kobiety	76	43	18	28	55	5	29	13
Wiek								
18-24 lat	87	43	23	29	56	5	24	15
25-34	70	46	19	33	58	10	28	13
35-44	76	49	24	31	57	1	24	10
45-54	77	44	17	33	54	7	22	14
55-64	71	35	20	37	49	5	29	13
65 lat i więcej	58	39	13	28	51	7	25	10
Miejsce zamieszkania								
Wieś	67	40	18	36	54	8	18	11
Miasto do 20 tys.	80	40	9	32	52	4	36	21
20-100 tys.	80	50	17	34	45	4	23	10
101-500 tys.	75	45	28	27	62	8	22	12
501 tys. i więcej mieszk.	75	44	25	22	58	2	42	13
Wykształcenie								
Podstawowe	66	38	17	38	53	6	21	10
Zasadnicze zawodowe	67	43	21	37	54	9	22	12
Średnie	79	46	19	25	57	5	27	16
Wyższe	89	47	20	25	49	5	35	9
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	88	45	20	38	47	8	29	10
Prac. umysł. niż. szczebla	74	50	23	18	65	1	31	21
Pracownicy fiz.- umysł.	84	35	26	35	57	7	27	10
Robotnicy wykwalifikowani	70	42	30	39	51	4	20	15
Robotnicy niewykwalifik.	63	35	24	51	60	3	14	11
Rolnicy	64	51	9	35	58	12	10	6
Pracujący na własny rach.	69	41	7	36	64	20	28	9
Bierni zawodowo								
Renciści	70	43	20	36	50	7	32	3
Emeryci	62	39	14	28	47	7	26	14
Uczniowie i studenci	87	39	26	25	72	6	25	14
Bezrobotni	75	49	16	31	55	3	20	18
Gospodynie domowe i inni	86	51	11	32	39	6	25	14
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	79	47	20	28	61	4	24	19
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	81	38	28	31	55	9	21	17
sekt. pryw. poza rolnict.	73	41	23	38	55	5	30	9
prywatnym gosp. rolnym	63	51	8	34	57	12	11	6
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	63	36	23	41	58	5	15	23
300-399	65	48	21	41	52	8	22	4
400-599	77	44	22	31	53	8	28	13
600-800	71	43	19	33	58	5	27	17
Powyżej 800 zł	77	47	16	25	48	6	35	14
Ocena własnych war. mater.								
Źle	69	43	19	36	54	6	23	12
Średnie	75	43	19	33	53	6	25	12
Dobre	77	45	21	21	58	7	27	15
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	62	39	17	43	54	1	31	15
Raz w tygodniu	72	44	20	32	53	6	23	13
1-2 razy w miesiącu	78	39	17	37	60	6	18	17
Kilka razy w roku	75	51	21	25	50	7	28	8
W ogóle nie uczestniczy	79	36	18	28	59	8	35	10
Poglądy polityczne								
Lewica	79	47	18	27	57	7	29	16
Centrum	72	42	20	36	58	6	27	9
Prawica	74	41	20	34	50	9	26	17
Trudno powiedzieć	70	43	19	30	51	3	20	11

(continued)

Tabela 11 (cd.). Ogólnie rzecz biorąc, jak Pan(i) sądzi, dlaczego ludzie dbają o własną sylwetkę, własny wygląd zewnętrzny? Proszę wybrać nie więcej niż trzy odpowiedzi. 9 - Chcą osiągnąć konkretny cel w życiu zawodowym

	(%)			
	9	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	0	2	880
Płeć				
Mężczyźni	11	0	2	420
Kobiety	9	0	2	460
Wiek				
18-24 lat	10	0	0	136
25-34	11	0	0	161
35-44	8	0	0	140
45-54	11	0	1	192
55-64	13	0	3	112
65 lat i więcej	6	0	7	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	11	0	4	322
Miasto do 20 tys.	12	0	1	115
20-100 tys.	8	0	1	165
101-500 tys.	7	0	0	168
501 tys. i więcej mieszk.	11	0	0	111
Wykształcenie				
Podstawowe	6	0	5	235
Zasadnicze zawodowe	14	0	1	226
Średnie	10	0	0	333
Wyższe	9	0	0	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	5	0	0	65
Prac. umysł. niż. szczebla	7	0	0	103
Pracownicy fiz.- umysł.	12	0	0	68
Robotnicy wykwalifikowani	12	0	0	74
Robotnicy niewykwalifik.	10	0	0	32
Rolnicy	15	0	5	51
Pracujący na własny rach.	11	0	0	26
Bierni zawodowo				
Renciści	6	0	5	101
Emeryci	10	0	5	158
Uczniowie i studenci	6	0	0	65
Bezrobotni	13	1	0	93
Gospodynie domowe i inni	13	0	1	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	6	0	0	140
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	15	0	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	9	0	0	164
prywatnym gosp. rolnym	14	0	6	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	10	0	1	83
300-399	14	0	5	70
400-599	11	0	1	159
600-800	6	0	2	131
Powyżej 800 zł	11	0	1	142
Ocena własnych war. mater.				
Złe	12	0	2	296
Średnie	8	0	2	410
Dobre	10	0	0	174
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	8	0	2	55
Raz w tygodniu	11	0	2	441
1-2 razy w miesiącu	8	0	0	139
Kilka razy w roku	9	0	2	151
W ogóle nie uczestniczy	9	0	2	93
Poglądy polityczne				
Lewica	6	0	0	190
Centrum	13	0	0	273
Prawica	14	0	0	179
Trudno powiedzieć	5	0	6	236